

Előterjesztés

Hajdúhadház Város Önkormányzat Jegyzőjétől a Képviselő-testület 2016. május 31. napján tartandó ülésére

**Tárgy: Beszámoló Hajdúhadház Város Önkormányzatának 2015. évi adóbevételeiről,
adó hátralékairól**

Illetékes bizottság:
Pénzügyi Bizottság

Döntési dokumentumok száma: 1 db
Döntési dokumentumok típusa: határozat
Nyílt ülés
Szavazás módja: nyílt/egyszerű többség

Tisztelt Képviselő-testület!

Az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény az önkormányzat jegyzőjét, a NAV mellett a két adóhatóság egyikeként definiálja. Az adóhatóságok, ezen belül a település jegyzőjének hatáskörét ugyancsak ez a törvény határozza meg. A települések jegyzőinek hatáskörébe tartoznak az 1990. évi C. törvénnyel (és a törvényi felhatalmazás alapján megalkotott önkormányzati rendeletekkel) szabályozott helyi adók és (az adózás rendjéről szóló törvény és külön törvények rendelkezései szerint) az adók módjára behajtandó köztartozások, illetve ezek megállapításával, nyilvántartásával, beszedésével, kezelésével kapcsolatos feladatok, emellett adóellenőrzési és végrehajtási tevékenységek, hatósági bizonyítványok kiadása, valamint az információs szolgáltatással kapcsolatosan előírt feladatok.

Pénzügyi Irodán belül 6 fő köztisztviselő foglalkozik adóügyekkel, 5 adóügyi ügyintéző, 1 fő ügyintéző. Ügyintéző munkakörben foglalkoztatott köztisztviselők közül 3 fő felsőfokú képesítéssel, 2 fő középfokú képesítéssel rendelkezik.

Az 5 fő adóügyi ügyintézőből 1 fő tartósan, 2015. február hónap óta távol van.

2015. évben bevezetett helyi adónemek, átengedett központi adók, illetve egyéb adónemek

Hajdúhadház Város Önkormányzata illetékességi területén 2015. évben hatályos helyi adónemek, illetve átengedett központi adók:

- Építményadó
- Magányszemélyek kommunális adója

- Iparűzési adó

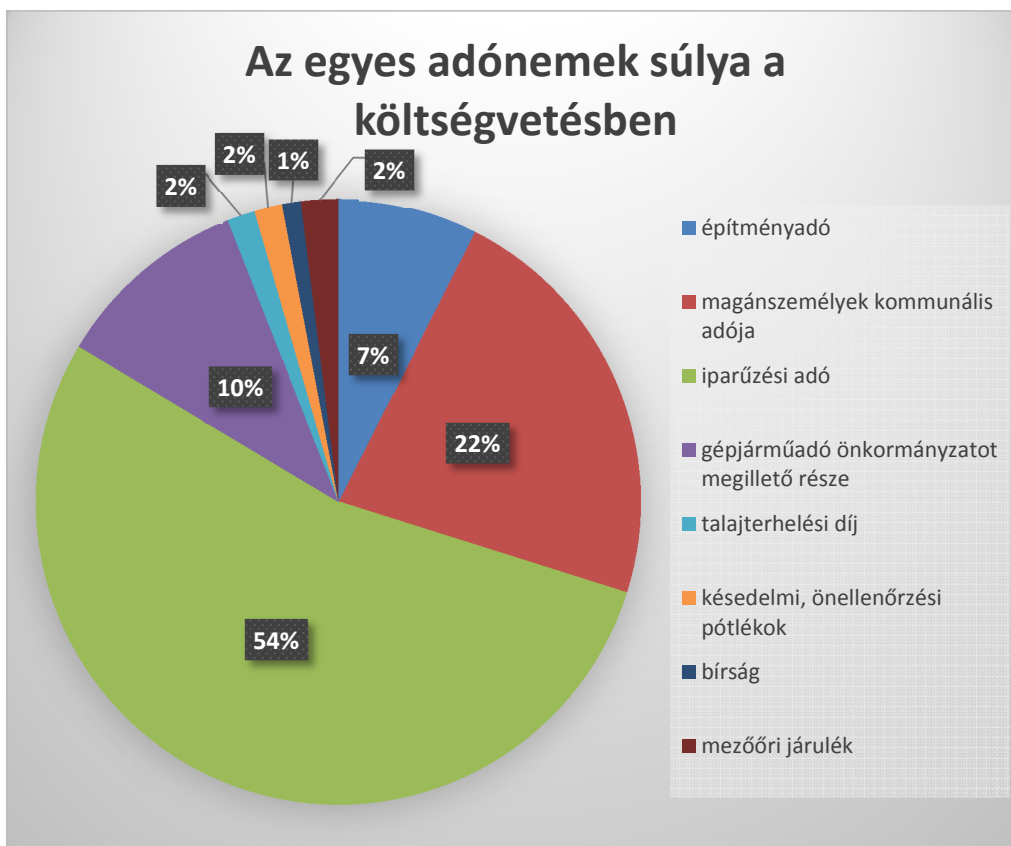
- Gépjárműadó (mint átengedett központi adó)

További feladatot jelentenek az egyes adónemekhez kapcsolódó általános adónemek, ezen kívül a megszűnt, valamint valamely törvény szerint önkormányzati feladatot jelentő adónemek. Ezek a késedelmi pótlék, bírság, talajterhelési díj, mezőőri járulék, egyéb bevételek, idegen bevételek, államigazgatási eljárási illetékek.

A helyi adók szerepe az önkormányzat költségvetésében

A helyi adónemek bevezetésekor az Önkormányzat mindenkor Képviselő-testülete nagy körültekintéssel, a város érdekeit szem előtt tartva, de az adózók anyagi teherbíró képességére is tekintettel állapította meg az egyes adónemek mértékét, ezáltal a város várható bevételeit.

A rendeletekben (a gépjárműadónál a gépjárműadó törvényben) megállapított adómértékekkel számított várható adóbevétel ezután már csak az adóalanyok és adótárgyak számától, emellett az adózói fegyelemtől és befizetési hajlandóságtól, valamint az esetleges végrehajtási cselekmények sikerességétől függ.

Az egyes adónemek súlya a 2015. évre vonatkozó költségvetési előirányzatban

Az adónemek között a legnagyobb bevételi forrást az iparüzési adó jelenti, ezt követi a magánszemélyek kommunális adója. Így ezen két adótétel előírásának teljesülése van a legnagyobb hatással a költségvetésre.

Az éves adókötelezettség teljesítése, hátralékok adónemenként 2015. december 31-én

Építményadó

Az építményadó mértéke 2012-es bevezetése óta 1 alkalommal került megemelésre, mértéke a jelenleg hatályos rendelet szerint a következő:

- 1-200 m² adóalap esetén 300.-Ft/m²/év
- 201 m² adóalaptól 60.000.-Forint és a 200 m² feletti rész után 650.-Ft/m²/év.

Az előírt építményadó összege 2014-hez képest növekvő tendenciát mutat, 10.197 eFt-ról 13.664 eFt-ra növekedett. Ezzel egyenes arányban növekedett a hátralék mértéke is, (7.788 eFt-ról 10.732 eFt-ra, melyekből 5.436 eFt- hátralék az előző évekből halmozódik) ami nem megfelelő adófizetési hajlandóságot mutat, valamint felhívja a figyelmet a hatékonyabb behajtási cselekmények szükségességére. 2016. első negyedévében 28 esetben küldtünk felhívást olyan adózók részére, melyek az ingatlannyilvántartás alapján rendelkeznek nem lakás céljára szolgáló építménnyel, azonban még bevallást sem teljesítettek, hogy tegyenek eleget adóbevallási és adófizetési kötelezettségüknek. Amennyiben ez sem vezet eredményre, adóketéssel, majd behajtással igyekszünk az előírányzott bevételeket teljesíteni.

Helyi iparüzési adó

Az iparüzési adó mértéke 2012-es bevezetése óta nem került megemelésre, mértéke a jelenleg hatályos rendelet szerint a következő:

- (1) Állandó jelleggel végzett iparüzési tevékenység esetén az adó évi mértéke az adóalap 2 %-a.
- (2) Ideiglenes jelleggel végzett iparüzési tevékenység esetén az adó mértéke:

a./ építőipari tevékenység, természeti erőforrás feltárása, kutatása esetén, feltéve, hogy a folyamatosan vagy megszakításokkal végzett tevékenység időtartama adóéven belül a 30 napot meghaladja, de nem éri el a 181 napot, - 5.000.-Ft/naptári nap.

b./ bármely az a./ pontokba nem sorolható – tevékenység esetén, ha annak folytatásából közvetlenül bevételre tesz szert, feltéve hogy egyetlen önkormányzat illetékességi területén sem rendelkezik székhellyel, telephellyel, - 5000.-Ft/naptári nap

Az előírt HIPA összege 2014-hez képest csökkenő tendenciát mutat, 114.484 eFt-ról 92.121 eFt-ra csökkent.

Az adót bevallás alapján tudjuk előírni, azonban a bevallási hajlandóság alacsony. Ezen javítani szükséges, 2016. évtől erre külön gondot kell fordítani. 2016. májusában felhívással értesítettük az östermelőket, hogy az iparüzési adó bevallása és megfizetése számukra is kötelező. A NAV és a Földhivatal adatszolgáltatása alapján az adóbevallásokat felülvizsgáljuk.

A 2015. évben a csökkenés annak is köszönhető, hogy az egyik legnagyobb adózónk, az UD-Stahl Recycling Kft. 10 millió Ft-ot meghaladó mértékű iparűzési adót igényelt vissza.

A hátralék mértéke viszont szinten maradt (2014: 19.512 eFt; 2015: 19.120 eFt), ami azt mutatja, hogy ez a hátralékmérték nehezen behajtható, részben fizetéseképtelen adóalanyokat érint.

A 2013. évi hátralék összege 20.590 eFt volt, tehát 2015-re ezt az összeget közel 10 millió forinttal sikerült csökkenteni. A 2016. évben a hátralék további csökkenését várjuk, mivel a kis- és középvállalkozások, ahhoz hogy pályázni tudjanak 0-s adóigazolást kell, hogy bemutassanak, és mivel a NAV felé jelentjük a hátralékokat, ez a tartozás is megjelenik az adófolyószámlán, így részükre addig nem adják ki az igazolást, míg az Önkormányzat felé azt nem rendezik.

Magánszemélyek kommunális adója

Az adó mértéke 2012-es bevezetése óta nem került megemelésre, mértéke a jelenleg hatályos rendelet szerint a következő:

Az adó mértéke adótárgyanként, illetve lakásbérleti jogviszonyonként évente 11.000.- Ft.

Az előírt msz. kommunális adó összege 2014-hez képest közel azonos szinten mozog, 39.724 eFt-ról 39.450 eFt-ra csökkent.

A hátralék mértéke azonban növekedett, 27.819 eFt-ról, 30.925 eFt-ra (ezen összegekből 25.526 eFt az előző évekről áthozat).

Ennél az adónemnél a hátralék összege rendkívül magas. A 2016. évben az önkormányzatnál közfoglalkoztatás keretében foglalkoztatott dolgozók béréből letiltás útján történik a behajtás. Eddig több mint 200 esetben érvényesítettünk letiltást. Az eddigi hónapokban havonta kb 500. EFt összeget sikerült így behajtani, a hatékonyságot azonban tovább kell növelni.

Gépjárműadó

Az átengedett központi adók közül ez a legjelentősebb bevételt hozó adó.

2015. évben a kivetett gépjárműadó 46.989 ezer Ft volt, ebből az év végi hátralék 10.778 ezer Ft (a kivetett adó 22 %-a). 2014. évben a kivetés összege 45.099 ezer Ft, ebből hátralék 11.240 ezer Ft (a kivetett adó 24 %-a), ez a végrehajtás eredményességét tekintve kis mértékű javulás az előző évhez képest.

A gépjárműadó annak ellenére mutat ilyen nagyarányú hátralékot, hogy a behajtáshoz az adóügyi munkatársaknak hatékony eszközök állnak rendelkezésre. Az egy éven túli tartozást meghaladó adóhátralék esetében az Adócsoport minden alkalommal kezdeményezi a jármű forgalomból történő kivonatását. A további lépéseket ez esetben az okmányiroda teszi meg, ám sokszor annak hatósági intézkedései sem készítetik az adózót a hátraléka megfizetésére.

Mezőőri járulék

A mezőőri járulék mértéke külterületi szántó, kert, szőlő, gyümölcsös művelési ágú termőföldek esetében 1.000.- Ft/ha/év, de egy földhasználó esetében minimum 500.- Ft/év.

A mezőőri járulék 2015. évi előírása 2.031 eFt. 2014. évben ez az összeg 2.022 eFt volt. A 2015. év végén fennálló hátralék 1.982 EFt. Ebből látszik, hogy a mezőőri járulék beszedése a legrosszabb hatékonyságú, annak javítása azonnali intézkedést igényel. 2016. évtől annak a lehetőségét vizsgáltuk meg, hogy az östermelők részére folyósított területalapú támogatásból is le lehessen vonni a mezőőri járulék hátralékát. Ezen túlmenően a bevallási hajlandóságot is növelni szükséges, mivel a földhivatali nyilvántartásokat alapul véve látszik, hogy jelenleg az adóalanyoknak csak egy része vallja be fizetési kötelezettségét.

Pótlék, bírság

Lényegében nem a fentiekhez hasonló adónemekről van szó, hanem a fenti adónemekkel kapcsolatos valamely mulasztás által keletkezett jogkövetkezményhez kapcsolódó adónemeket jelent.

Ettől függetlenül a nyilvántartásban a normál adónemekkel megfelelő kezelést igényel. A pótlék sajátossága ezen túl, hogy összege folyamatosan változik: ha adótőke tartozás áll fenn, a pótlék minden egyes naptári nappal növekvő összeget mutat, emellett a jegybanki alapkamat mértéke is befolyásolja.

A helyi adónemekkel összefüggő pótlék és bírság tartozások behajtása a legnehezebb, mert eleve a legkevésbé jogkövető adózói kör sajátossága az ilyen tartozás. Nemhogy a pótlék és bírság, hanem az esetleges adótőke tartozások sem behajthatók tőlük. Sok esetben fellelhetetlenek, megszűntek, vagy semmilyen végrehajtható vagyon nem áll mögöttük.

Egyéb bevételek, idegen bevételek

A pótlék és bírság hátralékokhoz hasonlóan a legnehezebben behajtható tartozásokat jelentik. Mind az egyéb, mind az idegen bevételek esetében az eredeti bevétel jogosultja az állam, vagy bármely más önkormányzaton kívüli szerv, de mivel az eredeti jogosult részére nem fizették meg a kirótt összeget, az önkormányzat köteles behajtani. A két bevétel közötti különbség adóbevételek szempontjából az, hogy amit a törvény egyéb bevételnek nyilvánít, annak beszedett összege teljes egészében az önkormányzat bevételeit gyarapítja, idegen bevételek esetében pedig a kizabáló szervé a bevétel, de itt is előfordul, hogy a beszedett összeg valamely (jellemzően kisebb) hányada az önkormányzatnál maradhat. Ide tartozik minden olyan tartozás, amit valamely törvény adónak, vagy adók módjára behajtandó köztartozásnak minősít. A legszélesebb körből és ügyfajtában érkeznek a megkeresések, így pl. helyszíni és szabálysértési bírságok, közigazgatási bírságok, fogyasztóvédelmi bírságok, vízmű társulati díjak, szemétszállítási díjak, az állam által megelőlegezett gyermektartás díjak, stb.

Ezen ügyek száma folyamatosan növekvő tendenciát mutat, jelentős kapacitást elvonva a saját bevételeink behajtásától.

A hátralékokról összességében

Az egyes adónemek hátralékai a 2015. december 31-én fennálló összes hátralékban

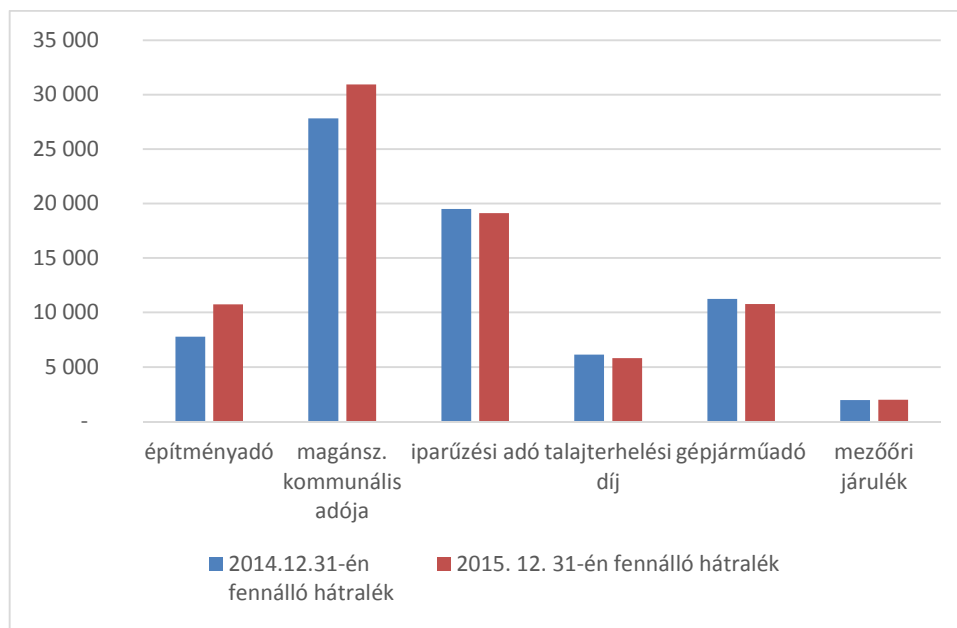
adatok eFt-ban

Közhatalmi bevétel	adóalanyok száma	hátralékosok száma	2015. január 1. nyitó hátralék	2015. évi előírás	nyitó + tárgyévi hátralék összesen	Teljesített befizetések 2015. 12.31-ig	2015. december 31-én fennálló hátralék	Hátralék befizetés/behajítás 2016.04.30-ig
építményadó	841	183	7 788	13 664	21 452	10 720	10 732	729
magánszemélyek kommunális adója	4 032	1 302	27 819	39 450	67 269	36 341	30 925	2 520
iparüzési adó	686	165	19 512	92 121	111 633	92 513	19 120	1 612
talajterhelési díj	149	91	6 123	817	6 940	1 125	5 815	225
gépjárműadó	2 446	657	11 240	46 989	58 229	47 451	10 778	1 315
mezőőri járulék	860	325	1 946	2 031	3 977	1 995	1 982	21
Összesen	9 014	2 723	74 428	195 072	269 500	190 145	79 352	6 422

Az idei év végén készült zárás alapján Hajdúhadház Város Önkormányzata adóhatóságánál 79.352 ezer Ft adótartozás állt fenn. Ez a 269.500 ezer Ft éves nyitóállománnyal helyesbített előírás 29 %-a.

2014. éves adatok (eFt):

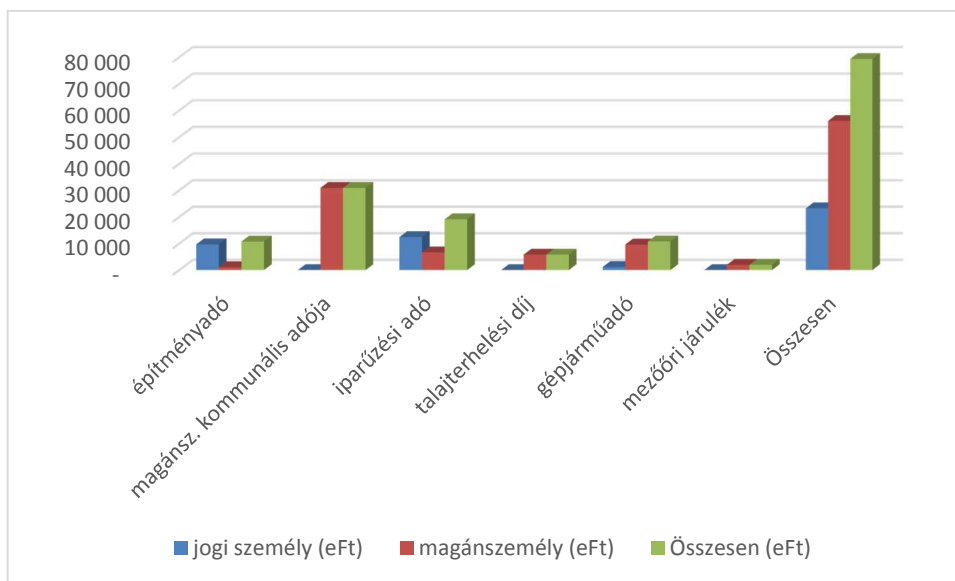
Közhatalmi bevétel	2014. január 1. nyitó hátralék	2014. évi előírás	nyitó + tárgyévi hátralék összesen	Teljesített befizetések 2014. 12.31-ig	2014.12.31-én fennálló hátralék
építményadó	5 436	10 197	15 633	7 845	7 788
magánszemélyek kommunális adója	25 526	39 724	65 250	37 431	27 819
iparüzési adó	20 590	114 484	135 074	115 562	19 512
talajterhelési díj	3 776	5 301	9 715	2 834	6 123
gépjárműadó	11 377	45 099	56 476	45 236	11 240
mezőőri járulék	1 650	2 022	3 672	1 726	1 946
Összesen	68 355	216 827	285 820	210 634	74 428

A fennálló adóhátralék megoszlása magánszemélyek és jogi személyek között

Az adótartozás magán- és nem magánszemélyek közötti megoszlását adónemenként az alábbi táblázat, összesítve pedig az utána következő diagram is részletezi. Az adatokból kiolvasható, hogy az adókötelezettséggel egyenes arányban a kintlévőségek is a magánszemély adózóknál vannak túlsúlyban.

Közhatalmi bevétel	jogi személy (eFt)	magánszemély (eFt)	Összesen (eFt)
építményadó	9 667	1 065	10 732
magánszemélyek kommunális adója	-	30 925	30 925
iparűzési adó	12 436	6 684	19 120
talajterhelési díj	-	5 815	5 815
gépjárműadó	1 161	9 617	10 778
mezőőri járulék	-	1 982	1 982
Összesen	23 264	56 088	79 352

A jogi és magánszemélyek adótartozásai

A végrehajtási tevékenységről és annak eredményességéről

Végrehajtási cselekmények az indokolt és sürgős eseteket tekintve ugyan folyamatosan és soron kívül történnek, de az éves rendszeresen ismétlődő adóhatósági feladatok rendjétől is függően az ilyen irányú feladatok tömegesen az év adott időszakaiban kerülnek sorra.

Egy nagyobb behajtási hullám a tavaszi befizetési határidők lejártát követő néhány héten belül kezdődik, a másik pedig az őszi befizetési határidő lejártát követően, jellemzően október hónapban.

2015. évben összesen **11.881** db behajtásra irányuló cselekményt végeztek az adóügyi iroda dolgozói.

- Ebből legtöbb az ide sorolandó fizetési felhívások száma, összesen **10.600** db fizetési felszólítás került kiküldésre az adózók részére.

- Ezt követi a bankszámlák ellen benyújtott hatósági átutalási megbízás (korábbi nevén: inkasszó), összesen **637** adózó esetében.

- Munkabér letiltás **309** adózó esetében, nyugdíjból történő letiltás **62** esetben került sorra.

- Gépjármű forgalomból történő kivonás kezdeményezése **245** esetben történt.

- Végrehajtási ügyben helyszíni szemle nem történt.

- **28** esetben nyilatkozattételre történő felhívás került kiküldésre, melyben a kivetendő adó megállapításához kértek be további adatokat az Adócsoport dolgozói.

Összegzés

Bár az önkormányzati adóhatóság igyekszik sokat tenni az adótartozások behajtása érdekében, az eljárás sikeressége nagyrészt nem az adóhatóságon múlik. Ahogy az adózói kör anyagi helyzete és fizetőképessége észrevehetően romlott az utóbbi időszakban, úgy válik egyre nehezebbé az adótartozás behajtása. Történik mindez annak ellenére, hogy egyre több időt és energiát kellett befektetni a végrehajtási tevékenységbe. A fizetési morál városunkban továbbra is rossznak mondható, bár valószínűsíthető, hogy az „*adó nem fizetést*” inkább a fizetéseképtelenség vagy nehéz anyagi helyzet okozza.

Az anyagi nehézségek ugyanúgy érintenek magánszemélyeket, mint társas vállalkozásokat. Ez utóbbiak jellemzően magasabb adófizetési kötelezettsége miatt az e részről eredő kiesések is érzékenyebben érintik a város költségvetését.

Sajnos a kényszer-végelszámolás és felszámolási eljárás alá kerülő társaságok száma is megugrott az utóbbi egy-két évben, a hátralékok ezen cégek adósságait is tartalmazzák.

Behajtási cselekményre ilyen esetekben nincs mód, a felszámoló felé bejelentett követeléseink megtérülésére pedig igen kicsi az esély.

A felszámolás alatt lévőkön túl vannak adózók, akik a tapasztalatok alapján tartósan fizetéseképtelenek, sem önként nem fizetnek, sem a végrehajtások nem vezetnek eredményre. Ide tartoznak azok az adózók is, akik címükön, székhelyükön elérhetetlenek, ismeretlen helyre (vagy magánszemélyek esetében külföldre) költöztek. Vannak vállalkozások, amelyek nem szűntek meg ugyan, de inaktív a vállalkozásuk, semmilyen tevékenységük, bevételük nincs, számláikon pénzmozgás nincs. Adóalanyiságuk és adókötelezettségük ettől függetlenül folyamatos, hátralékaik is fennállnak.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy a beszámolót szíveskedjen megtárgyalni, és az alábbi határozati javaslatot jóváhagyni.

Határozati javaslat

...../2016. (V.31.) HÖ. sz. határozat

Hajdúhadház Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a helyi adók alakulásáról, a hátralékok behajtására tett intézkedésekről szóló beszámolót az alábbi feladatok meghatározásával jóváhagyólag elfogadja.

Továbbra is kiemelt figyelmet kell fordítani az adótartozások behajtására, a végrehajtási tevékenység során valamennyi, az adóhatóság hatáskörébe tartozó eljárási lehetőséget ki kell használni annak érdekében, hogy az adótartozások összege csökkenjen. Különös figyelmet kell fordítani a 2016. évben a mezőöri járulék beszedésére.

Határidő: 2016.12.31

Felelős: jegyző

Hajdúhadház, 2016. 05. 24.

Tisztelettel:

dr. Kiss Katalin
jegyző

Az előterjesztést összeállította: Suhaj Enikő gazdasági vezető